

باغچه

سکوی پرش

نویسنده:

سیده نسیبه ابراهیم نژاد ذغالچالی

سرشناسه	ابراهيم نژاد ذغالچالی، سیده نسیبه، ۱۳۶۵-
عنوان و نام پدیدآور	سکوی پرش/سیده نسیبه ابراهیم نژاد ذغالچالی.
مشخصات نشر	ساری: پارسی سرا، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	۱۶۶ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۵۶۰۳۹-۵
وضعیت فهرست نویسی	فیا :
موضوع	خلاقیت :
موضوع	Creative ability :
موضوع	خلاقیت در کودکان :
موضوع	Creative ability in children :
رده بندی کنگ	BF۴۰۸ :
رده بندی ربی	۱۵۳/۳۵ :
شماره کتابشناسی ملی	۶۱۱۱۶۹۸ :

سکوی پرش

نویسنده: سیده نسیبه ابراهیم نژاد ذغالچالی

صفحه آرای: رهی گرافیک

چاپ اول

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۵۶۰۳۹-۵

طراح جلد: رضا عابدی

ویراستار: انسیه ملک پائین

تدوین: علی عبادی فر

بازبینی نهایی: سعید رزاقی

بها: ۲۰۰۰۰ تومان



ساری - خیابان یومعلی سینا - گلبرگ ۲ - پلاک ۳۰۱
تلفن: ۰۱۱۵۸۷۴۵۹۷ - همراه: ۰۱۱۳۳۰۲۲۵۹۴
Parsisara93@gmail.com

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۳	فصل اول: برای آشنایی
۱۴	تعریف خلاقیت
۱۵	ویژگی‌های خلاقیت
۱۶	ویژگی‌های محتوای برنامه درسی مبتنی بر رشد خلاقیت
۱۷	اهمیت و ضرورت خلاقیت
۱۸	ضرورت محتوای برنامه درسی مبتنی بر خلاقیت
۲۲	تفاوت حل مسئله با خلاقیت
۲۵	فصل دوم: هوش و خلاقیت
۲۶	تفاوت خلاقیت با هوش
۲۶	عوامل مؤثر بر افزایش هوش
۲۸	انواع هوش
۲۹	۱- هوش دیداری / فضایی
۲۹	۲- هوش کلامی / زبانی
۲۹	۳- هوش منطقی / ریاضی
۳۰	۴- هوش بدنی / جنبشی
۳۰	۵- هوش موسیقی / ریتمیک
۳۰	۶- هوش درون فردی
۳۲	۷- هوش میان فردی (فرا فردی)
۳۲	۸- هوش طبیعت‌گرایی
۳۳	هوش، افزایش انگیزه و پیشرفت تحصیلی
۳۹	فصل سوم: انواع خلاقیت
۴۰	الف) خلاقیت تجسمی

- ۴۰ (ب) خلاقیت کلامی
- ۴۱ (ج) خلاقیت موسیقایی
- ۴۲ (د) خلاقیت حرکتی
- ۴۲ (و) خلاقیت مکانیکی
- ۴۳ فصل چهارم: موانع خلاقیت
- ۴۴ موانع و آفات فردی
- ۴۴ ۱. شکست و ترس از آن
- ۴۵ ۲. غلبه از ابهام و چالش
- ۴۵ ۳. عادت
- ۴۵ ۴. حساسیت ممتد به نفس
- ۴۶ ۵. انعطاف پذیری
- ۴۶ ۶. یادگیری بدون تفکر
- ۴۶ ۷. موانع فیزیولوژیک
- ۴۷ ۸. موانع بیولوژیک
- ۴۷ ۹. اعتقاد به جبر و سرنوشت
- ۴۷ موانع و آفات اجتماعی
- ۴۷ ۱. زیر نظر بودن
- ۴۸ ۲. پاداش
- ۴۸ ۳. رقابت و مقایسه
- ۴۸ ۴. محدودیت انتخاب
- ۴۸ ۵. آداب و رسوم و قوانین خشک
- ۴۹ ۶. هم‌رنگی و مطابقت با جماعت
- ۴۹ ۷. نظام موجود
- ۴۹ ۸. ترس از عدم استقبال اجتماعی

۴۹	۹. کمبود امکانات
۵۰	موانع خلاقیت در محیط خانواده
۵۱	ضرورت رفع موانع خلاقیت در محیط مدرسه و کلاس درس
۵۵	فصل پنجم: عوامل مؤثر بر خلاقیت
۵۶	الف) عوامل فردی
۵۶	۱- آینه
۵۶	۲- ایمان
۵۷	۳- توانایی
۵۷	۴- چالش پذیری
۵۷	۵- سبک شناختی
۵۷	۶- هوش
۵۷	۷- ویژگی‌های شخصیتی
۵۸	ب) عوامل محیطی
۵۸	۱- گروه
۵۸	۲- خانواده
۶۶	۳- مدرسه
۷۳	۴- جامعه
۷۳	عوامل مؤثر در پرورش و توسعه خلاقیت دانش‌آموزان مدارس ابتدایی
۷۶	چگونه دانش‌آموزان را خلاق تربیت کنیم؟
۸۱	فصل ششم: چه کسی خلاق‌تر است؟
۸۳	نمونه‌هایی از رفتارهای خلاقانه به اقتضای سن
۸۶	ویژگی‌های کودکان خلاق
۹۰	مهم‌ترین ویژگی‌های دانش‌آموز خلاق در کلاس

فصل هفتم: راه‌های پرورش خلاقیت ۹۳

۱- تجربه: ۹۴

۲- بازی‌های فکری: ۹۴

۳- دانش: ۹۴

۴- روحیه پرسش‌گری: ۹۵

چگونه کلاسی خلاقیت را پرورش می‌دهد؟ ۹۵

تدریس برای پرورش خلاقیت ۹۵

نمونه‌هایی از تدریس متفاوت معلمان ۹۷

۱- تدریس دوران از کتاب علوم، پایه اول ۹۷

نمونه‌هایی از راه‌دهی عملی پرورش خلاقیت ۱۰۲

۱- تجربه ساختن ایده ریوی سوخت می‌سازد: ۱۰۲

۲- بازی‌های فکری تخیل و حل معما و جدول: ۱۰۳

۳- سرگرمی و هنرهای دستی: ۱۰۳

۳- نقش‌گذاری خلاق: ۱۰۴

۴- موسیقی و آهنگ: ۱۰۴

۵- ادبیات: ۱۰۵

۶- تمرین در حل خلاق مسائل: ۱۰۵

نمونه‌هایی از پرورش خلاقیت با محوریت موضوعات درسی پیش از دبستان و مقطع

ابتدایی ۱۰۶

درس فارسی ۱۰۶

درس ریاضی ۱۱۱

علوم ۱۱۷

تاریخ ۱۲۲

درس هنر ۱۲۸

فصل هشتم: تکنیک‌های خلاقیت	۱۲۹
الف) تکنیک‌های گروهی	۱۳۰
اول) یورش فکری	۱۳۰
دوم) تکنیک دلفی	۱۳۱
سوم) تکنیک گروه اسمی	۱۳۱
چهارم) تکنیک‌های فردی	۱۳۲
اول) تکنیک اسکمپر یا پرسش‌های ایده برانگیز	۱۳۲
دوم) الگوبرداری از طبیعت	۱۳۳
فصل نهم: تمرین و فعالیتهای خلاقیت	۱۳۵
فعالیت شماره ۱: چه مربی داریم	۱۳۹
فعالیت شماره ۲: تخته شکر و اسباب بازی	۱۴۰
فعالیت شماره ۳: دادش کوچولو الای	۱۴۱
فصل دهم: تکالیف پیشنهادی	۱۴۳
تکالیف ویژه کودکان پیش از دبستان و اول دبستان	۱۴۴
تکالیف ویژه دوم تا ششم دبستان	۱۴۵
فصل یازدهم: بازی و خلاقیت	۱۴۷
نقش بازی در خلاقیت	۱۴۸
مجموعه بازی‌های تقویت خلاقیت پیش از دبستان	۱۴۹
تغییرات اتاق	۱۴۹
رسم شکل با شن	۱۵۰
طرح‌های سمباده‌ای	۱۵۰
نقاشی خیس و خشک	۱۵۰
دیدن نیمه پر لیوان	۱۵۱
مجموعه بازی‌های تقویت خلاقیت اول و دوم دبستان	۱۵۱

- داستانی پر از چاله ۱۵۱
- چرا گرگ گوسفندان را نخورد؟ ۱۵۲
- پرنده عجیب ۱۵۲
- مجموعه بازی‌های تقویت خلاقیت سوم و چهارم دبستان ۱۵۲
- سکوت ۱۵۲
- سورت‌های رنگی ۱۵۳
- شیر مغرور و خرگوش باهوش ۱۵۳
- ۱۵۴
- مجموعه ری‌ها، تقویت خلاقیت چهارم تا ششم دبستان ۱۵۴
- اگر دانه‌ها تبدیل به مایع شوند ۱۵۴
- زبان اختراعی من ۱۵۵
- تلفن اسباب‌بازی ۱۵۵
- فصل دوازدهم: ارزشیابی مساحت ۱۵۷
- چه زمانی نیاز به ارزشیابی خلاقیت کمک احساس می‌شود؟ ۱۵۸
- نمونه مقیاس ارزشیابی نوشتن خلاق ۱۶۰
- مقیاس‌هایی برای درجه‌بندی مشخصات رفتاری دانش‌آموزان خلاق ۱۶۱
- منابع ۱۶۳



مقدمه

یادش بخیر آن روزها... شش رحمان آلاغش را فروخت و به جایش یک اسب ترکمن رنگ متالیک خرید. بعد از یک گاری چوبی با چرخ‌هایی که تقریباً به اندازه قد رحمان بود بر کردند. اسب چموش سوار کرد. همه هاج و واج به این اسب و گاری نگاه می‌کردند. التماس شش رحمان می‌کردند تا یک بار سوارشان کند و دور آبادی بگردانندشان.

یادش بخیر روزی که جیمز وات فهمید اگر بخار آب، انرژی‌های پیچ در پیچی بگذرانند و بعد با فشار به چرخ دنده‌هایی بپاشد، می‌شود چرخ دنده‌ها را بدون شلاق زدن بر اسب بی‌نوا چرخانید. آن روز مردم با چشمان از حدقه درآمده چهار چرخ را دیدند که در خیابان‌های شهر با نیروی بخار راه می‌رفت. روزی بود که یک جگر مردم چند سال پیش نمی‌رسید که چرخ کارخانه‌ها با سوخت بنزین و نیروی برق روشن شود و... هم می‌تواند بچرخد.

فردا چه می‌شود؟! خدا می‌داند! از این موجود دو پا هر کاری بر می‌آید. شاید روزی برسد که به جای ماشین وسیله جمع و جورتری بسازد و بعد یک دانه ناقابل اتم در پاکش بریزد و برود دور دنیا را سیاحت کند.